

naire Forhold. Skulde dette alligevel blive Tilfældet, antager jeg ikke, som den ærede sidste Tale, at Beboerne paa Derne vilde finde det ubilligt, om de virkelig skulde komme til at udrede en Skat, som Jylland paa Grund af Omstændighederne ikke kan udrede, eftersom det dog er vitterligt for Alle, at Byderne for Diebliffet maae bære mange Byrder, som Derne ere frie for. — Siden vi i forrige Samling behandlede den nugjældende Krigsskatlov, har man faaet nogen større Erfaring med Hensyn til Gjennemførelsen af denne Slags Skat, end man dengang havde, og det kan vel ikke nægtes, at denne Erfaring viser, at det, hvad Gjennemførelsen angaaer, er et høist besværligt, for ikke at sige høist uheldigt Princip, som ligger til Grund for den nugjældende Lov.

Det er, som bekjendt, overladt til de forskjellige Forstanderskaber paa Landet og Rigningscommissiøner i Byerne at bringe Skatten tilveie, og man maa jo altid gaae ud fra den Forudsætning, at det Nye er besværligt og usuldfølgelig. Forsaauidt vidste man allerede dengang, at Lovens Gjennemførelse vilde have sine Vanskeligheder, men naar man nu tillige veed, at det er et nyt Princip, der bringes til Anvendelse, en ny Skat og tillige en Skat af den Natur, som man forud vidste ikke vilde blive modtaget gunstigt, ja jeg kan endog sige, vilde møde Modstand hos Befolkningen, saa vil man indsee, at Loven derved er bleven dobbelt besværlig at gennemføre. Efter min Betragtning er den væsentligste Mangel ved den nugjældende Lov fornemmelig den, at den deler Skatten i en Hartkornsskat, som betales paa Amtstuen, og en Indkomsskat, som betales i Communen. Man kan sige, at det er steet af den Grund, at man ikke har dristet sig til at gennemføre Indkomsskatten i dens Heelhed; man har villet fikke denne Skat ved at sige, at Hartkornet skulde udrede et saa og saa stort Beløb, om endog Indtægten ikke naaede op dertil. Dette kan forsaavidt være vigtigt, og jeg hører til dem, der i forrige Session holdt paa Hartkornsskattens Bibeholdelse, da jeg ikke dristede mig til at gaae ind paa Indkomsskat-Principet i dets Heelhed; men det har viist sig, at Befolkningen — om med eller uden Grund skal

jeg ikke kunne sige — mere har seet paa Resultatet af den Deel af Skatten, der betales i selve Communen, uden at ville tage den Deel, der betales paa Amtstuen, med i Betragtning, og dette har, tør jeg godt sige, veist en meget stærk Modstand ligeoverfor de forskjellige Communalbestyrelser eller Sogneforstanderskaber, som vel neppe i Tiden vil undlade at vise sine uheldige Følger. Seer jeg hen til det foreliggende Udkast, saaledes som det er affattet, da bibeholder det de samme Principer som den nugjældende Lov. Jeg vilde ønske, at vi kunde komme til een af de to Ting, enten aldeles at ophæve Hartkornsskatten og ved den lidt større Erfaring, man nu har, ligne det Hele efter Indkomsten, eller ogsaa at bibeholde Hartkornsskatten og indrette den saaledes, at den ikke blev Gjenstand for nogen Rigning i Communerne, men at alene den Deel, der skal udredes for indværende Finantsaar, udenfor Hartkornsskatten, blev Gjenstand for Paaligningen. Dette vilde være en overordentlig stor Rettelse for de Communalbestyrelser, der have med denne Sag at gjøre, og det vilde være langt lettere at gennemføre overfor Befolkningen. Jeg skal ikke her paavise, hvorledes Delingen af disse to Skatter kunde lade sig foretage. Jeg har tænkt ikke saa lidt derover, men jeg drister mig ikke til at fremsætte noget bestemt Forslag i den Henseende, thi det er viist, at det, der er bestattet efter § 1, maatte holdes udenfor den anden Rigning. Det kan vel ikke nægtes, at der ved det Lovudkast, som her foreligger, er foregaaet nogle Forandringer, og jeg kan for mit Vedkommende sige, nogle Forbedringer. Der er fornemlig her givet Amtsraadene Myndighed over en større bevægelig Capital end tidligere, og dette anseer jeg for et Gode; men jeg kan ikke komme til samme Resultat, hvortil den høitagtede Indenrigsminister ved Lovens Fremlæggelse kom, med Hensyn til Grundene til, at de Procenter, der ere udredede i de forskjellige Communer, ere saa høist forskjellige. Naar man vil betragte, hvorledes Rigningen er foregaaet i de forskjellige Communer, og tager Hensyn til, hvad man veed om disse Skatteevne, vil man see, at Rigningen er foretaget paa en høist forskjellig Maade af de forskjellige Forstanderskaber, idet Nogle have lignet, man kan gjerne sige, tem-